

KENMERKEN VAN COMPETENTIEGERICHTE EVALUATIE

In een preventieve onderwijsaanpak die aan alle leerlingen de kans wil bieden op een succesvolle schoolloopbaan, is het systematisch evalueren van de leerervaringen en leerprestaties zeer belangrijk. Het verhoogt de kans dat snel en efficiënt kan worden ingegrepen en bijgestuurd als het leerproces niet succesvol verloopt. In een gelijkedekansbeleid is evaluatie immers gericht op een betere afstemming van het onderwijs op de noden van de leerlingen en wordt evaluatie niet gebruikt als selectiemiddel.

■ ■ ■ **competenties meten**

Toets ik niet alleen kennis, maar ook vaardigheden en attitudes?

- Toets ik kennis, vaardigheden en attitudes als een samenhangend geheel en niet als afzonderlijke elementen?

■ ■ ■ **kennisconstructie, niet enkel kennisreproductie**

Ga ik niet alleen kennis na, maar tevens hoe leerlingen deze kennis inzetten en nieuwe inzichten opbouwen?

- De manier waarop de leerlingen aan de slag gaan met kennis en inhoud en de manier waarop ze vaardigheden inzetten is zichtbaar in mijn evaluatie.
- In mijn evaluatie zitten elementen die een zicht geven op wat leerlingen doen met de aangeboden kennis, hoe leerlingen zich vaardiger gedragen en welke houding ze daarbij aannemen.
- Mijn evaluatieopdrachten dagen de leerlingen uit om hun competenties in hun breedheid te tonen.
- Ik kijk niet enkel naar het resultaat (de juiste oplossing) maar vooral ook naar het proces (hoe is de leerling tot die oplossing gekomen).
- Ik besteed aandacht aan hoe leerlingen hulpbronnen inzetten bij het oplossen.
- Ik wijs de leerling op wat hij al heeft bereikt. Ik breng in kaart hoe de leerling vordert.

■ ■ ■ **evaluatie is aangepast aan de leerlingen**

Garandeert mijn evaluatiepraktijk dat leerlingen met verschillende oplossingsstijlen, capaciteiten, voorkennis, allemaal kunnen aantonen of ze kritisch kunnen denken en of ze al dan niet in staat zijn bepaalde problemen op te lossen?

- Ik peil vooraf de voorkennis van de leerlingen en voorzie voldoende tijd voor een voorgesprek.
- Ik voorzie verschillende versies van de evaluatie, aangepast aan de individuele kenmerken en achtergrond van de leerlingen.
- Mijn evaluatietask kan op verschillende manieren uitgevoerd worden, zodat tegemoet wordt gekomen aan verschillen in capaciteiten of in oplossingsstijlen.
- De leerling heeft voldoende kans gekregen om zich de geëvalueerde kennis en vaardigheden eigen te maken, om te oefenen.
- Ik zorg ervoor dat alle leerlingen de toegang hebben tot de nodige hulpmiddelen.

■ ■ ■ **evaluatie is geïntegreerd met instructie**

Bewaar ik mijn evaluatie niet tot het einde, maar integreer ik deze in het leer- en instructieproces?

- Ik gebruik de evaluatieresultaten om na te gaan of en waar de leerling nog extra uitleg en begeleiding nodig heeft.
- Mijn evaluatie geeft aanleiding tot het optimaliseren van mijn instructieproces.

- Ik gebruik gelegenheden tijdens de les om te observeren hoe het zit met de competenties van de leerlingen.
- Evalueren is voor mij een continu gebeuren.

■■■ **feedback is essentieel**

Krijgt de leerling alle informatie die hij nodig heeft?

- Coaching en feedback volgen elkaar continu op in een spiraalvormige beweging.
- Ik geef de leerlingen voldoende en duidelijke feedback zodat ze hun leerproces kunnen bijsturen.
- Ik geef feedback vanuit een positieve kijk op de leerling. Ik geef aan waar de leerling staat, wat hij goed kan, om van daaruit de band te leggen naar de domeinen waar het nog minder goed gaat.

■■■ **leerling als actieve participant**

Neemt de leerling een actieve rol op in het evaluatieproces?

- Ik betrek mijn leerlingen vooraf bij het ontwerp van de evaluatieopdracht en het formuleren van beoordelingscriteria.
- Bij de beoordeling van de taakuitvoering hebben mijn leerlingen ook een stem, doordat ze elkaar of zichzelf beoordelen.
- De leerling krijgt achteraf de kans te reflecteren over zijn resultaten.

■■■ **gebruik van authentieke of levensechte situaties**

Neem ik bij de evaluatie levensechte situaties als uitgangspunt?

- Ik kies voor authentieke situaties die aansluiten bij de leefwereld of het toekomstig functioneringsdomein van de leerlingen.
- Mijn evaluatietask is in de vorm van een probleem of een casus, zodat de leerling relevante vaardigheden en kennis moet toepassen en actief moet construeren.
- De leerling krijgt de gelegenheid om bij het uitvoeren van de evaluatietask zijn competenties zo goed in te zetten en te verfijnen.